

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови обласної
державної адміністрації

11.09.2015

№ 324

КОНЦЕПЦІЯ

Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року

1. Основні засади розробки Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року.

Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року (далі – Стратегія) розроблена на підставі законів України «Про стимулювання розвитку регіонів» та «Про засади державної регіональної політики», з урахуванням Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, відповідно до Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1186.

При розробці Стратегії враховані положення Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» щодо реформи регіональної політики, схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.

Стратегія базується на кращій світовій практиці з урахуванням методологічної підтримки з боку проекту Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» та спрямована на здійснення позитивних змін, забезпечення привабливості регіону для вкладення місцевих, регіональних, донорських та приватних коштів.

Необхідність підготовки та прийняття Стратегії викликана зміною соціально-економічної ситуації як в Україні, так і в області, а також завершенням строку реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року, затвердженої рішенням Запорізької обласної ради від 02.06.2008 № 2, зі змінами.

Стратегія підготовлена робочою групою з розробки Стратегії (розпорядження голови облдержадміністрації від 20.04.2015 № 127, далі – Робоча група) при координації Керівного комітету з розробки Стратегії (розпорядження голови облдержадміністрації від 27.02.2015 № 72, далі – Керівний комітет).

Колективна робота над Стратегією різних суб'єктів регіонального розвитку в рамках Робочої групи, проведення громадських обговорень проектних матеріалів Стратегії на всіх територіях області дозволив залучити до

процесу розробки тисячі активних мешканців області із різних сфер діяльності, небайдужих до розвитку Запорізького краю.

Розробка Стратегії стала важливим інструментом налагодження партнерства між обласною державною адміністрацією, обласною радою, районними адміністраціями, міськими та районними радами, наукових установ, представниками бізнесу, а також широким колом організацій громадянського суспільства.

2. SWOT - аналіз для Запорізької області.

SWOT-аналіз Запорізької області проведено з урахуванням стану та тенденцій розвитку, актуальних проблемних питань галузей господарського комплексу та соціальної сфери, висновків до розділів описово-аналітичної частини Стратегії (соціально-економічного аналізу розвитку області за 2010-2014 роки), визначення можливих зовнішніх впливів на подальший соціально-економічний розвиток Запорізької області, а також пропозицій, наданих членами Робочої групи.

Аналіз сильних, слабких сторін регіону, можливостей і загроз (SWOT-аналіз)

Сильні сторони регіону	Слабкі сторони регіону
1	2
1. Сприятливі природно-кліматичні умови, наявність значної сировинної бази та забезпеченість водними ресурсами.	1. Значний рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище та загострення екологічних проблем.
2. Значний транзитний потенціал та розвинута транспортна інфраструктура.	2. Висока ресурсо- й енергоємність виробництва та значний ступінь зносу основних фондів.
3. Диверсифікована економіка області та потужний індустріальний комплекс.	3. Низька інноваційна активність, слабе впровадження новітніх технологій та зниження інвестиційної активності у розвиток матеріального виробництва та бізнесу.
4. Значні енергогенеруючі потужності та високий потенціал розвитку відновлюваної та альтернативної енергетики.	4. Недостатньо розвинута мережа збуту, інфраструктура переробки та зберігання сільськогосподарської продукції.
5. Сприятливі умови для ведення сільського господарства.	5. Значний рівень експортної орієнтованості індустріального сектору економіки регіону на традиційні ринки, в тому числі РФ.
6. Наявність значної кількості ділянок під створення індустріальних парків, які відповідають вимогам ЗУ «Про індустріальні парки».	6. Незадовільний технічний стан та слабка транспортна спроможність
7. Розвинені зовнішньоекономічні	

1	2
<p>зв'язки.</p> <p>8. Значний науково-освітній потенціал та високий професійно-кваліфікаційний рівень економічно-активного населення (<i>особливо у галузях металургії, машинобудування, будівництва, агропромислового комплексу</i>).</p> <p>9. Велика кількість об'єктів історико-культурної спадщини, рекреаційних зон.</p> <p>10. Налагоджений діалог влади та бізнесу щодо прийняття стратегічних та оперативних управлінських рішень.</p> <p>11. Підвищення рівня громадської активності, зростання рішучості громадських лідерів, початок структурування і готовність до об'єднання.</p> <p>12. Значний досвід толерантного співіснування багатонаціональної громади в області.</p>	<p>автомобільних доріг.</p> <p>7. Проблема утилізації промислових і твердих побутових відходів.</p> <p>8. Повільний розвиток будівництва, особливо будівництва житла.</p> <p>9. Недостатня реалізація наявного рекреаційного та історико-культурного потенціалу області, низький рівень якості курортно-туристичних послуг.</p> <p>10. Міжрайонні диспропорції у розвитку територій області.</p>
Можливості	Загрози
<p>1. Децентралізація влади, проведення адмінреформи та зростання бюджетної самостійності громад.</p> <p>2. Продовження процесів інтеграції з Європейським Союзом.</p> <p>3. Зростання інвестиційної привабливості та нарощування міжнародної технічної допомоги.</p> <p>4. Покращення бізнес-клімату в Україні, відновлення стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, подальше реформування системи надання адміністративних послуг.</p> <p>5. Впровадження політики підвищення енергоефективності у виробництві, житлово-комунальній та соціальній</p>	<p>1. Політична нестабільність та продовження воєнного конфлікту на сході.</p> <p>2. Поглиблення макроекономічних негативних тенденцій на національному та світовому ринках.</p> <p>3. Недосконала нормативно-правова база щодо інструментів екологічної, податкової політики та з питань розвитку громадянського суспільства.</p> <p>4. Потенційна загроза, пов'язана з розміщенням на території області атомної електростанції, виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.</p> <p>5. Ризики входження до нових ринків,</p>

1	2
<p>сферах.</p> <p>6. Зростання світового попиту на продукцію агропромислового комплексу.</p> <p>7. Диверсифікація транспортних перевезень шляхом відродження річкового судноплавства по р. Дніпро.</p> <p>8. Орієнтація значної частки українського населення на внутрішній туризм.</p> <p>9. Доступність сучасних інформаційних технологій, їх подальший розвиток та науково-технічний прогрес.</p> <p>10. Реформування освітньої та медичної галузі з метою підвищення якості освітніх та медичних послуг в Україні.</p>	<p>втрата конкурентоспроможності підприємств через нездатність модернізувати виробництво та вчасно перейти на стандарти ЄС.</p> <p>6. Велика кількість вимушених переселенців із зони проведення АТО, що створюють додаткове навантаження на місцеві бюджети, інфраструктуру, ринок праці та житла, правоохоронну систему.</p> <p>7. Природне скорочення частки працездатного населення та зменшення видатків домогосподарств на купівлю товарів та послуг.</p>

3. Стратегічне бачення та місія Стратегії.

Стратегічне бачення та місія Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року були визначені Робочою групою у рамках роботи підгруп та схвалені на засіданні Керівного комітету 25.07.2015.

Стратегічне бачення:

Запорізький край – історико-культурна столиця південно-східного регіону України, екологічно безпечний, інвестиційно привабливий регіон, з високотехнологічними індустріальним та аграрним комплексами, високим освітньо-науковим потенціалом, з широким спектром курортно-туристичних послуг.

Громади області самодостатні, спроможні до самоврядування. Населення має високий рівень життя, із забезпеченням соціального і правового захисту та рівних можливостей розвитку для всіх верств.

Місія:

Спрямування об'єднаних зусиль влади, бізнесу та громади на збереження та розвиток потенціалу, традицій і цінностей Запорізької області задля поліпшення життя мешканців кожної громади регіону.

4. Стратегічні напрями, оперативні цілі та завдання Стратегії.

Стратегічне бачення досягатиметься через досягнення стратегічних цілей. Обрані стратегічні цілі буде реалізовано через систему оперативних цілей.

Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1	2	3
1. Запорізький край – регіон з високим рівнем та якістю життя населення	1.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці	1.1.1. Вдосконалення системи підготовки молоді до умов регіонального ринку праці. 1.1.2. Розвиток лідерських та підприємницьких якостей молоді. 1.1.3. Доступність до якісної освіти протягом життя як основи життєвого успіху особистості
	1.2. Покращення стану здоров'я населення	1.2.1. Підвищення доступності та ефективності медичного обслуговування. 1.2.2. Формування здорового способу життя
	1.3. Удосконалення управління регіональним розвитком	1.3.1. Покращення доступності та якості послуг, що надаються органами державної влади та місцевого самоврядування. 1.3.2. Покращення інструментів просторового планування та управління регіональним розвитком. 1.3.3. Стимулювання розвитку та підтримка економічно менш розвинутих і депресивних територій. 1.3.4. Розбудова на регіональному рівні розвинених структур громадянського суспільства
	1.4. Забезпечення населення якісними житлово-комунальними послугами	1.4.1. Поліпшення стану водопостачання. 1.4.2. Розвиток конкурентоспроможного середовища на ринку обслуговування житла
2. Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою	2.1. Стимулювання залучення інвестицій	2.1.1. Підготовка інвестиційних продуктів. 2.1.2. Забезпечення інформаційної та інституційної підтримки, а також маркетингового обслуговування інвестиційної діяльності. 2.1.3. Підвищення промислового потенціалу регіону. 2.1.4. Розвиток логістично-транспортного потенціалу. 2.1.5. Реалізація будівельного потенціалу регіону

1	2	3
	2.2. Розвиток малого та середнього підприємництва	2.2.1. Удосконалення системи надання адміністративних послуг. 2.2.2. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва. 2.2.3. Сприяння просуванню продукції товаровиробників області
	2.3. Розвиток внутрішнього туризму	2.3.1. Розвиток туристичних продуктів та мереж. 2.3.2. Туристична промоція області. 2.3.3. Використання історико-культурного надбання для розвитку внутрішнього туризму
3. Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій	3.1. Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції	3.1.1. Високопродуктивне та прибуткове виробництво в агропромисловому комплексі. 3.1.2. Підвищення експортоспроможності сільгоспвиробників
	3.2. Підтримка зайнятості сільського населення	3.2.1. Розвиток кооперації в аграрному секторі. 3.2.2. Розвиток самозайнятості та неаграрних видів бізнесу в сільській місцевості
	3.3. Розвиток інфраструктури сільських територій	3.3.1. Підвищення якості життя у сільській місцевості. 3.3.2. Покращення транспортної інфраструктури для розблокування економічного розвитку сіл. 3.3.3. Розвиток системи первинної медицини в сільських територіях
4. Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів	4.1. Енерго-ефективність та підтримка альтернативної енергетики	4.1.1. Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами. 4.1.2. Розвиток альтернативної енергетики
	4.2. Створення умов для поліпшення стану довкілля, розвиток природно-заповідної справи та екомережі	4.2.1. Створення умов для поліпшення стану водного та повітряного басейнів. 4.2.2. Мінімізація негативного впливу відходів на довкілля та здоров'я населення. 4.2.3. Збереження біологічного та відновлення ландшафтного розмаїття області. 4.2.4. Формування екологічної культури мешканців області, забезпечення участі громадськості у розв'язанні екологічних проблем

5. Етапи та механізми реалізації Стратегії.

Реалізація Стратегії – це реалізація комплексу організаційних, фінансових та інформаційних заходів, які будуть здійснюватися суб'єктами регіонального розвитку області відповідно до Плану заходів з реалізації Стратегії та інших регіональних програм, які випливають із Стратегії, а також рішень органів місцевого самоврядування, що приймаються для досягнення стратегічних цілей, визначених у Стратегії.

Реалізація Стратегії здійснюватиметься у два етапи:

перший – 2016-2018 роки;

другий – 2019-2020 роки.

План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року розробляється строком на три роки та після оцінки виконання на наступні роки періоду дії Стратегії.

План заходів з реалізації Стратегії передбачає заходи, обсяги і джерела фінансування з визначенням індикаторів результативності їх виконання та є основою для розроблення інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток регіонів.

На основі моніторингу Стратегії здійснюватиметься оцінка необхідності уточнення чи перегляду окремих елементів Стратегії у світлі нових тенденцій і обставин, що можуть виникати, та впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

6. Очікувані результати реалізації Стратегії.

Реалізація Стратегії має допомогти перетворити економіку області на більш конкурентоспроможну, за рахунок притоку інвестицій у перспективні сектори, підвищення інноваційності виробництва, активності підприємців, ефективного використання природних ресурсів, що в кінцевому результаті матиме позитивний вплив на якість життя мешканців області, на стабільне зростання людського капіталу.

7. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії.

Згідно із Законом України «Про засади державної регіональної політики» джерелами фінансування Стратегії можуть бути:

- 1) кошти Державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку;
- 2) кошти місцевих бюджетів;
- 3) благодійні внески;
- 4) кошти міжнародних організацій;
- 5) кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

Конкретні обсяги фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для виконання Стратегії, будуть визначені під час розроблення Плану заходів з її реалізації.